

K. V. DZSAVRASVILI EMLÉKÉRE

Rövid időn belül második kiemelkedő tudós személyiségét veszítette el a grúz földtudomány. CERETELI, E. D. geográfus professzor halála után nem sokkal, 1977. júliusában elhunyt Konsztantin Vasziljevics DZSAVRASVILI, a Grúz SZSZK Tudományos Akadémia Szepeológiai Tanácsának elnöke, szepeológus, geológus, alpinista, irodalmár, újságíró.

1914-ben született Ulan Ude-ban. 1936-ban, miután elvégezte a tbiliszi geográfiai—geológiai fakultást, ő lett a mtiületi földtani kutató expedíció vezetője. Az akadémiai intézet tudományos munkatársaként hosszú időn át a Grúz SZSZK Tudományos Közlönyének (Vesztnik AN GSZSZR) szerkesztője.

A háború utáni években Dzsavrasvili a Grúz Testnevelési Főiskola alpinizmus szakának tanszék-

vezetője, majd bányauji főgeológus, a Drosa c. folyóirat szerkesztője, a Grúz Tudományos Akadémia Biológiai és Földtudományi Osztályának titkára, a Szovjet—grúz Enciklopédia földtudományi felelőse. Negyven éven át gyümölcsöző munkát végzett mint író, újságíró és fordító. Könyveiben, tanulmányaiban, műfordításaiban magas képzettség, finom irodalmi ízlés uralkodik.

Dzsavrasvili jelentős mértékben gazdagította a grúz és az egyetemes szepeológia tudományát, haláláig betöltötte a Grúz Tudományos Akadémia Szepeológiai Tanácsának elnöki funkcióját, és kezdettől fogva szerkesztette a „Szakartvelosz mgvimeebi da gamokvabulebi” (Gruzia barlangjai) sorozat köteteit.

Dr. Tardy János

A FONTOSABB HAZAI SZPELEOLÓGIAI KIADVÁNYOK

A magyar szepeológiai irodalom kezdetei a 16. századig nyúlnak vissza. A magyarországi barlangokra vonatkozó első irodalmi adat 1549-ből származik. Az elkövetkező közel 3 évszázadban — 1830-ig — mindössze mintegy 120 tételt tartalmaz a magyar szepeológiai bibliográfia.

1831-ben jelent meg Vass Imre tollából az első önálló szepeológiai mű („Az aggteleki barlang leírása fekte területével, talaprajzolatjával és hosszába való átvágásával”), amelyben a szerző korát messze megelőző természettudományos szemlélettel, sok esetben máig is helytálló következtetéseket levonva ismerteti a barlangot. Az általa készített térkép a barlang mai napig is legpontosabb és legrészletesebb felvétele.

Ezt követően a magyarországi szepeológiai irodalmi tevékenység megélnéült, a századfordulóig számuk további 780-nal gyarapodott. A fejlődés a századfordulót követően sem csökkent, s 1945-ben a bibliográfia több mint 4400 címet tartalmazott. A második világháború után újjáalakult barlangkutató minden eddiginél nagyobb lendületet kapott, s a magyar szepeológiai irodalom jegyzéke újabban évente átlagosan 500 tétellel gyarapodik.

A gazdag bibliográfiai anyagból az alábbiakban a szepeológiai periodikákat, a jelentősebb és nagyobb terjedelmű önálló műveket közöljük, végül az MKBT jelenleg is beszerezhető újabb kiadványait adjuk közre.

Folyóiratok:

Barlangkutató — Höhlenforschung (magyar és német nyelven) 1913—1944 között 17 kötetben 27 füzet

Barlangvilág

1926—1943 között 13 kötetben 27 füzet

Karszt- és Barlangkutató Tájékoztató

1956—1974 között évente 1—12 füzet

Karszt és Barlang

1961-től évente 1—2 füzet

Karszt- és Barlangkutató (Évkönyv)

1959-től 1—2 évenként 1, összesen 8 kötet

Önálló kiadványok:

Vass I.: Az Aggteleki barlang leírása

Pest, 1831. 82. p.

Kormos T.: Az ősember világa

Budapest, 1919. 1926.

Lambrecht K.: Az őslények világa

Budapest, 1924.

Lambrecht K.: Az ősember

Budapest, 1926. 380. p.

Dudich E.: Az Aggteleki cseppkőbarlang és környéke

Budapest, 1932. 186 p.

Kaán K.: Természetvédelem és természeti emlékek

Budapest, 1932. 312 p. 100 t.

Hillebrand J.: Az őskőkor története

Budapest, 1934. 80 p.

Kessler H.: A Nagy-Baradla

Budapest, 1934. 46 p.

Kessler H.: Barlangok mélyén

Budapest, 1936. 134 p.

Budapest, 1942. 152 p.

Kessler H.: Az Aggteleki barlang leírása és feltárásának története

Budapest, 1941. 56 p. + 4 t.

Cholnoky J.: A barlangokról (A karsztjelenségek)

Budapest, 1944. 48 p. + 4 t.

Jakucs L.: Aggteleki cseppkőbarlang

Budapest, 1952. 119 p. + 40 t.

Jakucs L.: A Békebarlang felfedezése

Budapest, 1953. 94 p. + 50 t.

Kessler H.—Megay S.: Lillafüred barlangjai

Miskolc, 1955. 74 p.

Miskolc, 1961. 64 p.

- Jakucs L.: Aggtelek és vidéke — Útikalauz
Budapest, 1957. 314 p., 1 térkép
- Kessler H.: Das Aggteleker Höhlengebiet (Nord-ungarn)
Miskolc, 1957. 72 p.
- Vértes L.: Medveemberek krónikája
Budapest, 1957. 210 p.
- Kessler H.: Az örök éjszaka világában
Budapest, 1958. 177 p.
- Kuchta Gy.: Ismerjük meg a barlangokat
Miskolc, 1958. 28 p.
- Kessler H.—Zákonyi F.: A Tapolcai Tavasbarlang
Veszprém, 1958. 31 p.
- Gebhardt A.—Oppe S.: Az Aggteleki barlang
Pécs, 1959. p. 81
- Kessler H.: Országos karsztforrásnyilvántartás
Budapest, 1959. 122 p.
- Jakucs L.: Felfedező utakon a föld alatt
Budapest, 1959. 251 p.
- Jakucs L.: Aggtelek és környéke. Útikalauz
Budapest, 1961. 354 p.
- Zákonyi F.: A tapolcai Tavasbarlang
Veszprém, 1961. 66. p.
- Kessler H.: Föld alatti ösvényeken
Budapest, 1961. 253 p. + 24 t.
- Jakucs L.—Kessler H.: A barlangok világa
(Barlangjárók zsebkönyve)
Budapest, 1962. 262 p. + 32 t.
- Jakucs L.: Faggyúfáklyás expedíció
Budapest, 1962. 146 p.
- Jakucs L.: Cseppkőország mélyén
Budapest, 1964. 125 p.
- Bokodi B.: 30 nap a föld alatt
Budapest, 1967. 96 p.
- Jakucs L.: A karsztok morfofenetikája
Budapest, 1971. 310 p.
- Vajna Gy.: A rejtélyes Bátor-barlang
Budapest, 1973. 156 p.
- Kocsis A.: A Vértes-hegység barlangjai
Székesfehérvár, 1975. 16 p.
- Jakucs L.: Aggteleki karsztvidék. Útikalauz
Budapest, 1975. 402 p.
- Jakucs L.: Aggtelek
Miskolc, 1975. 161 p.
- Kopasz M.: Védett természeti értékeink
Budapest, 1976. 264 p.
- L. Jakucs: Morphogenetics of Karst Regions
Budapest, 1977. 284 p.
- Az MKBT kiadványai:*
Symposium on Karst-Morphogenesis. Papers.
Budapest, 1973. 304 p.
- Beszámoló a Nemzetközi Barlangtani Unió Barlang-
terápiái Szakbizottságának magyarországi (II.)
szimpóziumáról.
Budapest, 1975. 168 p.
- Baradla 150 Nemzetközi Konferencia 1975.
Budapest, 1975. 246 p. (magyar és angol nyelven)
- Field-trip guide to the International Conference
Baradla 150
Budapest, 1975. 45 p.

Összeállította:
Hazlinszky Tamás

Fotóriport a barlangnapról

